

MICHAEL BAR-ZOHAR
și NISSIM MISHAL

MISIUNI LA LIMITA IMPOZIBILULUI

OPERAȚIUNI CARE SFIDEAZĂ MOARTEA ALE
FORȚELOR SPECIALE ISRAELIENE

Traducere din limba engleză
MONICA PÎRVULESCU

Michael Bar-Zohar, om politic, fost membru în Knesset, scriitor, biograf oficial al lui Shimon Peres și David Ben Gurion, este expert în istoria spionajului israelian. Cărțile sale au fost traduse în 18 limbi.

Nissim Mishal, absolvent de studii politice, este unul dintre cei mai cunoscuți oameni de televiziune din țara sa și autorul mai multor cărți devenite bestseller despre istoria statului Israel.

București
2019

No Mission Is Impossible
The Death-Defying Missions of the
Israeli Special Forces
Michael Bar-Zohar & Nissim Mishal
Copyright © 2015 Michael Bar-Zohar
Toate drepturile rezervate
Credit foto © Gulliver/AFP/
Thomas Coex

Carte Pentru Toți este parte a
Grupului Editorial Litera
O.P. 53; C.P. 212, sector 4,
București, România
tel.: 021 319 63 93; 0752 101 777

Misiuni la limita imposibilului
Operațiuni care sfidează moartea
ale Forțelor Speciale Israeliene
Michael Bar-Zohar și Nissim Mishal

Copyright © 2019 Grup Media
Litera pentru versiunea în limba
română
Toate drepturile rezervate

Traducere din limba engleză:
Monica Pîrvulescu

Editor: Vidrașcu și fiții
Redactor: Gabriela Mitrovici

Corector: Georgiana Enache

Copertă: Flori Zahiu
Tehnoredactare și prepress:
Mihai Suciu

Descrierea CIP a Bibliotecii
Naționale a României
BAR-ZOHAR, MICHAEL
Misiuni la limita imposibilului.
Operațiuni care sfidează moartea
ale Forțelor Speciale Israeliene/
Michael Bar-Zohar și Nissim
Mishal; trad.: Monica Pîrvulescu. –
București: Litera, 2019

ISBN 978-606-33-4236-3
I. Mishal, Nissim
II. Pîrvulescu, M. (trad.)
821.111-31=135.1

CUPRINS

Prefață. Două bătălii.....	11
Capitolul 1. Entebbe – 1976	17
Partea I: Cum a început totul	
Capitolul 2. Salvarea Ierusalimului – 1948.....	55
Capitolul 3. Săgeata neagră – 1955.....	69
Partea a II-a: Campania din Sinai	
Capitolul 4. „Doborâtî avionul acesta!“ – 1956.....	85
Capitolul 5. Kadeş – 1956	99
Partea a III-a: Războiul de 6 Zile	
Capitolul 6. „Pe viață și pe moarte“ –	
Operațiunea Focus – 1967	119
Capitolul 7. „Am cucerit Muntele	
Templului!“ – 1967	135
Partea a IV-a: Războiul de uzură	
Capitolul 8. „Simteam că mă sufoc“:	
Raidul din Green Island – 1969.....	153
Capitolul 9. Ministrul francez al apărării:	
„Bombardați-i pe israelieni!“ – 1969	165

Capitolul 10. „De ce să-o bombardăm respect dacă putem să-o cucerim?“ – 1970	179
Capitolul 11. „Dușmanul vorbește rusește!“ – 1970	191
Capitolul 12. Îngeri albi pe Scara lui Iacob – 1972	201
Capitolul 13. „Stop! Stai! Mâinile sus!“ – 1972	223
Capitolul 14. Doamna care aduce necazuri – 1973.....	235
Partea a V-a: Războiul de Yom Kippur	
Capitolul 15. Tânărul vitejilor din Africa – 1973.....	257
Capitolul 16. „Comandantul a fost ucis... Comandantul adjunct a fost ucis... Locuitorul comandantului adjunct...“ – 1973 ...	275
Capitolul 17. „Văd Lacul Tiberiada!“ – 1973.....	291
Capitolul 18. Ochii națiunii – 1973	309
Partea a VI-a: Pericolul nuclear	
Capitolul 19. „Opera“ în Bagdad și „Arizona“ în Siria – 1981 și 2007	321
Partea a VII-a: Războiul din Liban	
Capitolul 20. „Aveau mitraliere?“ – 1982	341
Capitolul 21. „A fost un concert minunat, cu multe instrumente“ – 1982	353
Partea a VIII-a: Combaterea terorismului	
Capitolul 22. „Ne-a trimis Abu Jihad“ – 1988.....	365

Capitolul 23. „Unde-i nava?“ – 2002	379
Capitolul 24. Comemorarea Holocaustului în Qasbah-ul din Nablus – 2002.....	395
Capitolul 25. Poveste fără de sfârșit din Gaza – 2008, 2012, 2014.....	407
Epilog: Întoarcerea tribului rătăcitor	
Capitolul 26. Din inima Africii la Ierusalim: Operațiunea Moise (1984) și Operațiunea Solomon (1991).....	436
Mulțumiri.....	448
Urmări.....	450
Bibliografie	459
Indice	493

La trei ani de la Războiul de Yom Kippur, Israelul își linge încă rănilor, după pierderea a 2700 de soldați și a unei mari părți din forța defensivă de intimidare. Golda Meir și-a dat demisia din funcția de prim-ministru și a fost înlocuită de Yitzhak Rabin; Moshe Dayan înlocuit din funcția de ministru al apărării de Shimon Peres. Rabin și Peres nu au incredere unul în celălalt și nici nu se simpatizează, dar trebuie să lucreze împreună pentru a face față atacurilor interminabile ale grupurilor teroriste asupra Israelului.

Capitolul 1 ENTEBBE – 1976

La 27 iunie 1976, un cuplu german se îmbarcă la Atena într-un avion Air France, își ocupă în liniște locurile de la clasa întâi și își pune gențile voluminoase sub locurile din față. Bărbatul avea o constituție fragilă, față ovală încadrată de păr săten și barbă, o mustață care îi cobora spre bărbia ascuțită și ochi albaștri cu o căutătură amenințătoare. Aparent obosit, își dădu scaunul pe spate și închise ochii. Doamna care îl însoțea, îmbrăcată într-un costum de vară, era înaltă și blondă, avea o față drăguță pe care o strica puțin bărbia proeminentă.

Avionul Airbus 300, al cursei 139 de la Tel Aviv la Paris, cu o scurtă escală la Atena, transporta 246 de pasageri – dintre care 105 evrei și israelieni – și 12 membri ai echipajului. În timpul escalei de la Atena, se îmbarcară și alte persoane. Pasagerii de la Tel Aviv aruncară priviri indiferente către doi bărbați îmbrăcați în negru, care păreau a fi din Orientul Mijlociu și pe care o stewardesă blondă îi îndrumă spre locurile de la clasa economică.

La ora 12.35 după-amiaza, la 15 minute după decolectarea aeronavei de la Atena, cei doi nemți își deschiseră

gențile. Bărbatul scoase o cutie mare de bomboane viu colorată și îi îndepărta capacul subțire de tablă. Femeia scoase o sticlă de şampanie și începu să o agite. Brusc, bărbatul scoase din cutia de bomboane un pistol-mitrilieră și sări în picioare. Se repezi în carlingă și își îndreptă pistolul spre piloți. În timpul acesta, femeia deșurubă fundul sticlei de şampanie și scoase un pistol și două grenade.

– Mâinile sus! strigă ea la pasagerii de la clasa întâi. Nu vă mișcați de la locurile voastre!

Strigătă asemănătoare se auzeau și de la clasa economică, unde cei doi bărbați din Orientalul Mijlociu săriseră de pe locurile lor, scoțând la iveală niște pistoale-mitrilieră mici și luându-i cu ușurință ostatici pe ceilalți pasageri. În difuzoare răsună vocea exaltată a teroristului german. Anunță într-o engleză cu accent că este noul căpitan al aeronavei și se prezintă ca fiind Basil Kubaissi, comandantul trupei de comandă Che Guevara din Fâșia Gaza, care aparținea Frontului Popular de Eliberare a Palestinei.

Pasagerii fură cuprinși de panică – tipete de spaimă, strigătă de furie și hohote de plâns izbucniră aproape de peste tot. Pasagerii terifiați înțeleseră că avionul fusese deturnat și că erau ostaticii teroriștilor. „Noul comandant” și însoțitorii acestuia le ordonără pasagerilor să-și arunce toate armele pe interval. Cățiva puseră jos bricege. Imediat după aceea, teroriștii îi supuseră pe pasagerii de sex masculin la un control corporal riguros. Iar, între timp, avionul înțoarse și se îndrepta spre sud.

Aflat într-o ședință de guvern la Ierusalim, ministrul apărării Shimon Peres primi în tăcere un biletel. Ministrul de 53 de ani, cu părul negru, îmbrăcat cu o cămașă albă cu mâncă scurtă, fusese asistentul loial al lui David Ben-Gurion; lui Peres i se atribuia încheierea alianței Israelului cu Franța din 1956, precum și succesor unei „misiuni imposibile”: construcția unui reactor nuclear secret în apropierea orașului sudic Dimona.

Peres îi dădu biletelul prim-ministrului Yitzhak Rabin. Acesta își puse ochelarii și îl citi. Cu un an mai în vîrstă decât Peres, Rabin luptase în cadrul Palmach-ului, trupele de elită israeliene din timpul Războiului de Independență. Își preluase funcția în 1974, după ce fusese șef de personal în FAI și ambasador al Israelului în SUA. Candidase din partea Partidului Laburist la funcția de prim-ministru împotriva lui Peres, dar, în ciuda susținerii din interiorul partidului, câștigase cu o diferență de numai câteva voturi. Cei doi nu se plăceau, însă Rabin fusese forțat să îl acorde pe Peres ca ministru al apărării împotriva voinței sale.

În pofida relației lor nearmonioase, cei doi erau nevoiți să colaboreze în problemele de siguranță ale Israelului. Atât Rabin, cât și Peres cunoșteau bine „Frontul Popular” – o organizație teroristă condusă de dr. Wadie Haddad, un medic născut în Safed, care renunțase la profesie și se dedicase luptei împotriva statului evreu. Realizase căteva deturnări sângheroase și apelase la serviciile unor teroriști străini, inclusiv la renumitul Carlos. Haddad, un tip cu început de chelie și mustăcios, fusese primul care organizase deturnarea

unui avion israelian din 1968 și era cunoscut ca fiind un fanatic prefăcut și necruțător.

În 1967, Războiul de 6 Zile schimbase în mod radical relațiile dintre Israel și inamicii acestuia. După victoria uluitoare a Israelului și dezastrelor armelor egipteană, siriană și iordaniană, acestea fuseseră înlouite, în mare parte, de organizații teroriste nou apărute, care susțineau că duc mai departe lupta lumii arabe împotriva Israelului. Acestea au înlocuit confruntarea de pe câmpul de luptă cu deturări, atentate cu bombă și asasinate îndreptate cu precădere împotriva civilor israelieni. Frontul Popular al lui Wadie Haddad se număra printre cele mai nemiloase grupări cu care trebuia să se confrunte Israelul.

După primirea veștii privitoare la deturare, Rabin și Peres convocară consiliul de urgență al ministrilor și al funcționarilor superiori. După reunirea participanților, aceștia primiră mai multe informații cu privire la deturare. Printre cei 56 de pasageri care se îmbarcaseră la Atena, patru erau „în tranzit”, sosind la Atena cu un zbor al companiei Singapore Airlines din Kuwait. Se credea că aveau pașapoarte false. Mossadul i-a identificat imediat pe cei doi nemți ca fiind Wilfried Bose, fondator al grupului terorist german Celulele Revoluționare, care fusese asociat cu Carlos și acum cu Frontul Popular; doamna lui Bose, Brigitte Kuhlman, era o cunoscută membră a grupării teroriste Baader-Meinhoff. Ceilalți doi fură recunoscuți ca fiind palestinieni, respectiv Abu Haled el Halaili și Ali el Miari.

Rapoartele serviciilor secrete au mai subliniat și că personalul de securitate de la aeroportul din Atena efectuase doar un control superficial al gentilor pasagerilor și că nu observase cele patru pistoale-mitralieră Scorpion și nici grenadele ascunse în cutiile de bomboane din tablă și în sticla de șampanie. În plus, în bagajele de mână ale teroriștilor mai fuseseră ascunse câteva pachete cu explozibil.

La miezul nopții, când avionul încă părea că s-ar îndrepta spre Orientul Mijlociu, Peres se întâlni cu Yekutiel „Kuti” Adam, șeful de operațiuni al FAI, în vîrstă de 49 de ani, un general excepțional, a cărui mustață stufoasă îi trăda originea din Caucaz. Aranjără lucrurile astfel încât să fie siguri că FAI era gata să ia cu asalt avionul dacă acesta ar fi aterizat pe aeroportul Ben Gurion. Luără un jeep militar și porniră spre baza *Sayeret Matkal*, forțele speciale ale FAI, care începuse deja să simuleze un atac asupra unui Airbus pentru eventualitatea în care avionul deturnat ar fi aterizat în Israel.

Comandanțul proaspăt numit al *sayeret*-ului era Yoni Netanyahu, în vîrstă de 30 de ani, unul dintre cei trei frați Netanyahu, care, potrivit spuselor lui Peres, „deveniseră deja o legendă – trei frați, care se luptă ca leii, excelând atât în fapte, cât și la învățătură”. Frații, Yonatan „Yoni”, Benjamin „Bibi” și Ido, fișii renomitului savant Ben-Zion Netanyahu, erau cu toții actuali sau foști membri ai *Sayeret Matkal*. Yoni, născut la New York, un locotenent-colonel frumos, cu părul răvășit, îmbina abilitățile militare cu o dragoste profundă pentru literatură, în special poezie. După Războiul de

6 Zile, Yoni petrecuse un an la Harvard și șase luni la Universitatea Ebraică înainte de revenirea sa în serviciul militar. În seara aceea, Peres și Adam sperau să îl găsească la baza *sayeret*-ului; acesta însă era plecat, conducea o operațiune în Sinai, aşa că simularea fu condusă de locuitorul său, Muki Betzer, unul dintre cei mai buni luptători ai unității.

Nu au stat mult pentru că, imediat după ce au ajuns, Peres a fost anunțat că avionul deturnat se aprovizionase cu combustibil în Benghazi, Libia, și acum își continua drumul spre centrul Africii: spre aeroportul din Entebbe, în afara Kampalei, capitala Ugandei. Din primele vești din Entebbe, aflără că generalul Idi Amin, dictatorul Ugandei, îi primise călduros pe teroriști și îi declarase „oaspeți bine-veniți“. Era clar că aterizarea din Entebbe fusese aranjată împreună cu Amin.

Amin era un conducător crud și înfricoșător, care își stăpânea poporul cu mâna de fier. Era un bărbat masiv, cu uniforma acoperită de o sumedenie de medalii, fiind numit de revista *Time* „sălbaticul Africii“. Soldat de rând odinioară, urcase în ierarhia militară până la gradul de șef de stat-major, pentru ca apoi să ajungă la putere printr-o lovitură de stat sângeroasă și să se autoproclame „Excelența sa președinte pe viață, mareșal hagiu dr. Idi Amin, stăpânul tuturor fiarelor de pe pământ și al tuturor peștilor din mări, cuceritorul Imperiului Britanic din întreaga Africă și, în special, din Uganda“. Până nu demult, Amin fusese aliatul Israelului și fusese instruit ca parașutist la academia de parașutism a FAI, în calitate de invitat al fostului ministru al apărării Moshe Dayan. Peres îl cunoșcuse

la o cină acasă la Dayan și își amintea că i se păruse a fi pe cât de atrăgător, pe atât de înspăimântător, „ca un peisaj din junglă, ca un secret indescifrabil al naturii“.

Ulterior, Amin a întrerupt relațiile diplomatice cu Israelul, atunci când prim-ministrul Golda Meir a refuzat să îi vândă avioane cu reacție Phantom. Mai mult decât atât, i-a expulzat pe toți israelienii din țară și s-a împrietenit cu cei mai mari dușmani ai Israelului – națiuni arabe ostile și organizații teroriste. În timpul Războiului de Yom Kippur din 1973, a susținut chiar că ar fi trimis o unitate militară ugandeză ca să lupte împotriva FAI. Iar acest despot lipsit de scrupule ținea acum în mâna destinul a 250 de ostatici pe aeroportul din Entebbe, la o distanță de peste 4 000 de kilometri de Israel.

Când s-a răspândit în Israel vestea despre cele întâmplate, s-a stârnit o adevărată furtună. Israelienii fură copleșiți de sentimente de furie și de neputință. În mass-media se dezlănțuiră dezbateri aprinse privind modul în care ar trebui să reacționeze Israelul. Multe dintre familiile ostaticilor au făcut front comun pentru a exercita presiune asupra guvernului. Cu toții aveau o singură doleanță: eliberarea celor dragi.

În zilele următoare, situația deveni clară. La Entebbe, avionul fusese așteptat și de alți teroriști. Amin își trimisese avionul personal în Somalia ca să îl aducă pe Wadie Haddad și pe câțiva dintre acoliții săi. Ostaticii erau ținuți la un vechi terminal al aeroportului, fiind păziți de teroriști și de soldați ugandzi. Apoi, teroriștii i-au despărțit pe călătorii evrei de ceilalți, aducând aminte într-un mod atroce de

„selecția“ din timpul Holocaustului făcută de naziști, în al Doilea Război Mondial. Dintre teroriștii germani, Brigitte Kuhlman se remarcă. Îi agresa verbal pe pasagerii evrei, exprimarea acesteia fiind plină de remarcă antisemite abjecte.

La sosirea sa, Wadie Haddad îi dădu lui Amin o listă cu teroriștii închiși în Israel și în alte țări, a căror eliberare o solicita în schimbul ostaticilor. Lista era însoțită de un ultimatum: dacă Israelul nu avea să fie de acord cu solicitarea până la termenul stabilit de Haddad, atunci oamenii acestuia urmau să înceapă execuția ostaticilor. Iди Amin trimise lista în Israel.

Premierul Rabin numi o comisie ministerială care să gestioneze situația de criză. La ședința comisiei din data de 29 iunie, Rabin îl întrebă pe șeful statului-major, generalul Mordechai („Motta“) Gur, dacă ia în considerare vreo „alternativă militară“.

În vîrstă de 46 de ani, frumosul și jovialul Gur avea o faimă legendară. După ce luptase în Războiul de Independență, se înrolase în trupele de parașutiști și participase la multe lupte alături de Ariel Sharon. Fusese rănit într-o luptă împotriva trupelor egiptene în anul 1955. În 1967, condusese Brigada 55 Parașutiști la cucerirea Ierusalimului de Est, fiind primul soldat israelian care ajunsese la Muntele Templului.

– Am cucerit Muntele Templului! strigase prin stația radio în timp ce blindatul său înarmat pătrundea în locul cel mai sfânt al poporului evreu.

După Războiul de Yom Kippur, Gur fusese numit al zecelea șef de stat-major al Israelului; Rabin îi purta

un respect deosebit, însă credea că Gur nu are nici o soluție pentru problema din Entebbe.

– Da, există o variantă militară, răsunse Gur spre surpriza tuturor.

Propuse parașutarea unei unități FAI undeva în apropierea aeroportului din Entebbe, probabil deasupra lacului Victoria. Soldații săi aveau să îi atace pe teroriști și să îi protejeze pe ostaci până urma să devină posibilă aducerea acasă a tuturor. Însă comisia respinse planul. În primul rând, era clar că după aterizarea parașutiștilor le-ar fi fost foarte greu să ajungă la aeroport. În al doilea rând, planul nu cuprindea nici o soluție cu privire la modul în care ar fi fost aduși ostaci înapoi în Israel. Ulterior, Rabin avea să numească acest plan un „Golf al Porcilor“, după invazia de mănușă a SUA asupra Cubei din 1961.

Încă de la începutul discuției, Rabin și Peres se certă dur. Rabin considera că nu are de ales, că trebuie să negocieze cu teroriștii și să convină cu aceștia eliberarea teroriștilor palestinieni. Însă Peres era hotărât să nu îi elibereze pe teroriști, din cauza efectului negativ pe care un asemenea aranjament l-ar fi avut atât asupra imaginii internaționale a Israelului, cât și asupra luptei antiteroriste aflate în plină desfășurare. În plus, neînțelegerile dintre cei doi erau amplificate de relațiile personale tensionate care continuau să imprime o atmosferă neplăcută ședințelor de guvern.

După întâlnire, Peres își părăsi biroul de la etajul doi al Ministerului Apărării și intră pe o ușă din apropiere, din partea de vest a clădirii, unde se aflau birourile

statului-major al FAI. Peres îi convoca de urgență pe șeful statului-major și pe câțiva generali ai acestuia.

– Vreau să știu ce planuri aveți, spuse grupului de generali îmbrăcați în uniforme de vară de culoare oliv.

– Nu avem nici un plan, răspunse Kuti Adam.

– Atunci vreau să știu ce planuri nu aveți, zise Peres.

În curând se dovedi că, deși nu fuseseră întocmite planuri oficiale, unii aveau, totuși, idei. Kuti Adam veni cu propunerea unei operațiuni comune cu armata franceză – la urma urmei, argumentă acesta, Air France era o companie franceză, deci trebuia să se implice și guvernul francez. Benny Peled, în vîrstă de 48 de ani, comandantul Forțelor Aeriene, avu o propunere „nebunească”, dar originală. Fondator al Forțelor Aeriene, acest tip îndesat, curajos și imperturbabil era un pilot de avioane de luptă înzestrat cu o imaginație bogată. Aceste propuse să se trimită un mare număr de trupe de elită în Uganda, care să cucerească țara, să îi elibereze pe ostacili și să îi aducă înapoi acasă. Sugeră să fie trimis în acest scop detașamentul de 14 aeronave mari Hercule („Rhino“). Acestea puteau să zboare din Israel la Entebbe și înapoi.

Peres achiziționase avioanele Rhino în timpul unei vizite în Georgia, SUA, în urmă cu câțiva ani; cu acea ocazie, îi prezentaște guvernatorului Jimmy Carter carte sa, *Praștia lui David*. Carter îi spusese lui Peres:

– Pe vremuri, David n-avea nevoie decât de o praștie, astăzi însă are nevoie de mai mult decât de o praștie, are nevoie de Hercule! Si curând îl convinse pe Peres să cumpere câteva avioane Rhino fabricate în Georgia.

Peres era fascinat de Peled. La început, planul aces- tuiu li se păru, lui și celorlalți, o nebunie, însă, după ce analiză toate celealte variante, îl consideră „destul de realist“. Dar colegii lui Peres nu îi împărtășeau părerea. În special Motta Gur era împotrivă; acesta susținu că planul „este nerealist, o simplă fantezie“ bună de aruncat la gunoi.

Cu toate acestea, Peres ignoră criticele și continuă discuția cu un număr mic de ofițeri superiori. Printre aceștia se numărau șeful statului-major, generalii Kuti Adam, Benny Peled și locțitorul acestuia Rafi Harley, Dan Shomron (comandanțul trupelor de infanterie și aeroportate), Shlomo Gazit (comandanțul Serviciilor Secrete de Informații Militare), Yanosh Ben-Gal (comandanțul adjunct al operațiunilor din cadrul FAI) și câțiva colonei, printre care Ehud Barak, ofițer remarcabil, fost șef al *Sayeret Matkal* (și viitor prim-ministrul al Israelului). Discuțiile dintre aceștia avură loc într-un cadru cât se poate de confidențial.

Chiar în dimineață în care au început discuțiile, Peres primi lista teroriștilor încarcerati a căror eliberare era cerută de către cei care returnaseră avionul; situația era căt se poate de complicată. Patruzeci dintre prizonieri erau deținuți în Israel, printre aceștia numărându-se și renumitul Kozo Okamoto, terorist japonez a cărui grupare masacraseră 24 de oameni și răniseră alți 78 în aeroportul Lod, în mai 1972. Pe listă se mai aflau șase teroriști închiși în Kenya, dar autoritățile kenyene negau că aceștia s-ar fi aflat în detenția lor. Alți cinci, printre care și liderii grupării violente Baader-Meinhoff, erau în Germania, altul – în